

IN STRABONEM.

quit Plato. Quòd Græci Baccho & Apollini & Hecate & Mursis & Cereri attribuunt, ceremoniale negotium omne, quod Orgia uocant & Bacchanalia & Choricum & Mysticum.

Quòd Curetes demonum sit genus quoddam apud Iouem uersans, ita appellatū quòd infantem eum aluerit. Bacchi uero sectatores demones sunt, Satyri & Sileni & Bacche & Lenæ & Thyre & Mamillones & Naiades & Nymphe & Tityri.

Quòd Berecynthes Phrygiū quoddam genus et ceteri Phryges omnes Rheam colūt illiq̄ sacrificāt: Deorū matrē, et Agestin & Deam Phrygiā magnā appellantes. A locis autē, Idæam & Dindymenā & Pylenam & Pessinuntia & Cybelem. Græci autem eius ministros Curetes dicūt, eodem nomine quo Iouis ministros. Eisdem & Corybantes nomināt.

Quòd apud Thraces sint *κρητασισμοι*, Cottytia & Bendidia, apud quos etiam Orphica originem habuerunt. Quòd Olympus mons est iuxta Idam Troig, alius in Mysiam, in Macedonia alius, & rursus qui apud Homerum *παραρράνιος*, id est ultra cælum tendens appellatur.

Quòd Talthybius post tēpora Troiana coloniam in Cretam duxit.

Quòd Trichaices appellati sint Dorienses in Creta, aut qui sint bellicosi, ut *κορυθαίχι*, aut à tribus galeæ conis, aut quia saltatores. Eteocretes autem dicuntur Aborigines.

Quòd Cnossus urbs, prius Ceratus fuerit dicta, à fluuio scilicet uicino.

Quòd Dicta mons stadijs mille orientalis sit quàm Ida Cretæ, cæterum Ida nunc Chrysomallos uocatur.

Quòd Creta Homeri ætate centum urbes habuerit. Est autem hæc posteriore quàm bellum Troianum. Nam per illud tempus nonaginta urbes tantum Creta habebat. Nam in Catalogo non alium introducens, sed in sua persona loquens, *εκατόμπολιμ* appellat.

Quòd quæ in armis fit saltatio à Curetibus adinuenta sit, dæmonibus scilicet illis qui Ioui assistunt, uocaturque Pyrricha.

Quòd prouerbium coeperit in eos qui se nescire simulāt quæ nouerunt, Cretensis mare ignorat. Nam Cretenses magna classe olim instructi, maris imperium primi tenuerunt.

Quòd Syphnus insula tenuis sit, à qua prouerbium ortum habet, Syphnius astragalus, ob tenuitatem scilicet.

Quòd Cyclades insule numero duodecim prius erant: postea his aliæ adiectæ sunt. Incipiunt ab ea quæ ante Sunium est sita, Helena dicta, de qua Homerus inquit,

νήσω δ' ἢ κραναίη ἐμύχλω φλότῃτι καὶ γίνῃ.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpelinthus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta. Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

LIBRI VNDECIMI.

Quòd Taurus mons, qui Asiam iuxta longitudinem bifariam diuidit, latitudinem habet multis in locis usq̄ ad stadiorum tria millia. Longitudinem uero quanta est Asia tota, stadiorū scilicet quadraginta quinque millium, à continente quæ Rhodo opponitur atq̄ ad Indiæ extrema.

Quòd Parthorum regio & Media et Armenia & Cappadocum quidam & Cilices & Pisidæ, in ipso Tauro monte continentur.

Quòd isthmus à Ponto Euxino ad mare Hircanum stadiorum est trium millium. Ab hoc uersus septentrionem magna Cherroneus est, quæ comprehenditur ab occasu Euxino Ponto & Mæotide, & Tanai

Quòd Parthorum regio & Media et Armenia & Cappadocum quidam & Cilices & Pisidæ, in ipso Tauro monte continentur.

Quòd isthmus à Ponto Euxino ad mare Hircanum stadiorum est trium millium. Ab hoc uersus septentrionem magna Cherroneus est, quæ comprehenditur ab occasu Euxino Ponto & Mæotide, & Tanai

Quòd Parthorum regio & Media et Armenia & Cappadocum quidam & Cilices & Pisidæ, in ipso Tauro monte continentur.

Quòd isthmus à Ponto Euxino ad mare Hircanum stadiorum est trium millium. Ab hoc uersus septentrionem magna Cherroneus est, quæ comprehenditur ab occasu Euxino Ponto & Mæotide, & Tanai

Quòd Parthorum regio & Media et Armenia & Cappadocum quidam & Cilices & Pisidæ, in ipso Tauro monte continentur.

Quòd isthmus à Ponto Euxino ad mare Hircanum stadiorum est trium millium. Ab hoc uersus septentrionem magna Cherroneus est, quæ comprehenditur ab occasu Euxino Ponto & Mæotide, & Tanai

flumine, & deserto quod deinceps est situm, terrâq; incognita usque ad oceanum. Quod si oceanus etiam à septentrione amplectitur terram, ab hoc ipso mari uersus austrum eunti usq; ad Caspium mare & Albanîæ confinia terminus erit.

Quòd Pompeius Posidonio fuerit amicus. Cum itaque Rhodum uenisset quando ad Mithridaticū bellū est profectus, ac cum eo congressus interrogasset quæ cupiebat audire, discedens rogauit num quid iuberet, Posidonium autem respondisse aiunt, *ἀδελφὸν ἀριστότερον καὶ ὑπερέροχον ἔμμεναι ἄλλων*. Ex hoc etiam didicit quæ ad Iberiam & Albaniam atq; Armeniam pertinebāt. Quòd Asiam uniuersam Strabo in quinque partes diuiserit, quarum prima est Cherronesus, ab Iberiæ isthmo incipiens uersus boream. Secunda, ab hac Cherroneso, ad ortū tendens Tauroq; diuisa terra, quæ est Asia septentrionalis usq; ad Indos. Tertia, quæ inter Taurum montem ac mare Caspium interiacent: sunt autem Media & Armenia, & usq; ad Halym fluuium. Quarta, quæ inter Halym flu. & Taurum continetur terra, usq; ad mare Cilicum, Ioniam & Chalcedonem. Quinta, India est & Ariana, quæq; deinceps ad occasum iacent usque ad Ciliciam & Nilum & sinum Arabicum.

Quòd Colchis inter Moschicos & Caucaſi montes iaceat. Quòd à Bosphoro Cimmerio usque ad Alopeciam insulam stadia sint bis mille ducenta.

Quòd in latere orientali Mæotidis fluuius est, maior Rombites, deinde Theophanius, Inde minor Rombites, mox Vardanes. Hi omnes ex Hippicis montibus & Caucaſijs deferuntur. Quòd Cimmerij olim qui in Mæotide, potentiam maximam habuere, unde & Cimmerius Bosphorus est appellatus. Inde ad stadia xx. uicus est Achilleus, quo loco angustissimum est ostij Mæotidis fretum. Habet enim stadia xx. habens in ulteriore regione Myrmeciū uicum. Quod autem ad austrum & Apeliotem iacet os Bosphori, Corocondamen habet: quod ad austrum & Africum, uicum quempiam Panticapensis agri habet, Acram nomine. Longitudo Bosphori stadiorum est septuaginta. Quòd Phanagoria & Hermonassa urbes sunt Asianorum insignes.

Quòd urbs est maritima, Sindica, Sindorum regia. Quòd qui in Europa sunt Bosphoranorum metropolis est Panticapæum, Asianorū uero Phanagoria. Quòd Heniochi & Achæi & Zygij sterilem terram colentes, per mare Ponticum latrocinia exercent. Lembos habent paruos leuesq; humeris portari aptos, atq; in syluis abscondi. nam mare quòd illic est, importuosum est, finiturq; extremis Caucaſi montibus. Hos lembos Græci camaras uocant.

Quòd Caucasus mons à septentrione duo maria Caspium scilicet & Ponticum, claudit, ac Sarmatas & Mæotas ab Iberis & Albanis separat. Est autem aptissimis arboribus plenus mons. Huius extrema quæ ad austrum tendunt, iuxta secessum Euxini finiunt, quo loco urbs est Dioscurias, à qua initium est isthmi qui inter Euxinum & Hircaniam iacet. Est autem Emporium hoc, gentibus uersus ortum sitis omnibus cōmune. Aiunt enim in hanc conuenire nationes diuersis inter se linguis utentes plures quàm septuaginta.

Quòd à Phasi flu. usq; ad Amisum & Sinopem, nauigatio est dierum trium. Hæc regio bona est, præterquam quod mel hic nascens, amarum est. Quòd Moschorum regio tripertita est, atq; aliam eius partem tenent Colchi, aliam Iberi, aliam Armenij. Quòd unà cum cæteris Phthirophagorū etiā natio Dioscuriade Emporio utitur. Hi à sordibus & fame id nomē habuerūt. Quòd Sæones fame nihilo meliores sint Phthirophagis. Cæterum auri metalla habent, quæ

torrentibus deferuntur, ea Saones perforatis tabulis & lanosis pellibus excipiunt. Unde fabula de Æete conficta est, quod aureum uellus haberet. Quod Corus fluuius ex Armenia initium habens, atq; Aragone qui è Caucaſo delabitur, alijsq; fluuiilibus aquis assumptis, per angustam fluminis regionem in Albaniam egreditur. Inter quam & Armeniam multus illatus per uberes campos, complura in se flumina recipit, è quibus est Alazonius & Sandobanes & Rhocetaces & Chanes, nauigabiles omnes, atq; in Caspium mare egreditur. Quod Phasis fluuius ex Armenia delabens, flumina accipit Hippum & Glaucum, ac prope urbem eodem nomine dictam in Pontum egreditur. Quod Albani terram colunt, ut Cyclopes, optimam qualemq; ille appellat, ἀλλ' ἵγυ ἀσπαρτῶν ἐν νήσῳ τῆς λαρροπῆς. citra lementem, inquiring, atq; arationem fructum præbet, uineæ manent ineflosæ, ac quæ quænnijs putatæ fructum ferunt. Ager ipse non ferro scinditur, sed atrati ligno, ac semel satus biennium & triennium integrum fructus fert. Flumina terram faciunt irriguam, sicut Nilus & Euphrates. Et simpliciter fertilitate agri nulli loco cedit Albania. Pecora quoque foetus edunt permultos. Homines ipsi magnitudine & pulchritudine sunt excellentes, moribus simplices, adeo ut ipsorum nonnulli numerare nesciant. Quiq; norunt, non ultra numerum centenarium id possunt. Quod iuxta Albaniam, regio Amazonum sit, prope Gargara & montes Caucaſi. Hæ è toto anno duos menses solum Gargarenſes adeunt, liberorum procreandorum gratia. Reliquos decem domi agunt solæ, rem bellicam exercentes: foetum qui nascitur, si femella sit, apud se retinent: si masculus, Gargarenſibus mittunt. Testatur id Arrianus inquiring, Quod Alexandro regi Pharesmones quingentas Amazonas dono dedit. Quod altissimæ Caucaſi partes sint quæ maxime ad austrum tendunt, sunt autem hæ ad Albaniam & Iberiam & Colchos & Heniochos. Quod Caucaſi summa, hyeme inaccessibilia sunt. Æstate propter glaciem ac niues bubulis caligis in tympani modum latis calciati, ascendunt. Descendunt autem cum oneribus super pelle delapsi: quod etiam circa Atropateam Mediæ, & Masium Armeniæ montem sit, ubi soleas quasdam ligneas caligatas pedibus supponunt. Quod maris Hyrcani nauigationis ambitus, præter Albanos quidem & Cadusios stadiorum est quinque millium quadringentorum. Præter Arianos autem & Mardos & Hyrcanos usq; ad os Oxi fluuii, quater millium octingentorum. Inderursus ad Iaxartem fluuium duum millium quadringentorum. Reliqua hætenus ignorantur.

Quod Prisci descriptionem locorum ignorabant, donec Alexandri ad Indos usq; expeditio, Item Romanorum ac Parthorum imperium, permulta prius ignota palam fecere. Quod Hyrcania fertilissima sit regio & magna ex parte campestris. Quod Oxus fluuiorum omnium quos uiderit Alexander, maximus est, præter Indicos tamen, qui magnitudine cæteros excellunt. Quod in Hyrcania ripæ quædam cauernosæ ante mare stant, inter quas atq; mare humile litus iacet, ex uero superioribus rupibus flumina decurrunt tanta uis delata, ut cum ad ripam peruenerint, aquam in mare iaculentur, subiectum litus aspergine intactum relinquunt, ut etiam exercitui unda tecto peruium sit. Quod Euphrates fluuius, utranq; Armeniam magnam, scilicet & parvam inter se determinat. Quod Euphratis & Tigridis fontes stadiorum millibus duobus & quingentis inter se distant. Est autem Euphrates Tigride maior, atq; plus terræ obit. Cæterum per magnam Armeniam usq; ad minorem occasum uersus fluens, à sinistra habet Taurum montem

tem, regionemq̄ Balisenen, Aclisenen & Sophenen. A dextra uero, Armeniam minorem, Cappadociam, Taurum montem, & Melitenen regionem, quo loco Melas fluuius è Tauro monte in Euphratem effunditur. Deinde ad meridiem conuersus primum Commagenen, mox Curesticen iuxta Amanum montem, inde Palmyrenen magis occiduam ac meridionalem relinquens, iuxta Suram urbem ad initium Syriae iacentem ad ortum conuertitur, à dextra quidem, uersus austrum scilicet Arabiam habens desertam, ac Babyloniam regionem beatissimam, à sinistra uero ad septentrionem scilicet Antitaurum montem ac deinceps Taurum ipsum iuxta Telpitida & Choriæam regionem magnæ Armeniae. Deinde post Taurum montem iuxta Mesopotamiam scilicet, Edessam urbem & Anthemusiam regionem & Chalchitida, itémque Angobaritida quæ desertæ Arabiae opponitur, Tigri que fluuiio prope Mesenen Susianæ regionem committitur. Postremum uero Characinen regionem obiens, iuxta Teredona urbem atque Elymaitida Susianæ regionem, medium sinum Persicum egreditur.

Quòd Euphrates iuxta Seleuciam magnam urbem rursus ad ortum conuertitur proxime urbem Ctesiphontem super Tigride iacentem, ut interuallum quod utrunque fluuium atque urbes ambas interiacet stadiorum sit duodecim.

Quòd ab Antitauro monte minoris Armeniae, nonnulli montes abscinduntur septentrionem uersus, alijs atque alijs nominibus dicti, è quibus est qui Polyarren uocatur & Scordiscus, & montes Moschici, qui per mediam Armeniam maiorem usque ad Iberiam porriguntur.

Quòd in Mesopotamia Taurus est, contiguus Cappadocico Tauro qui diuidit Armeniam & Mesopotamiã. Inde ad ortum Gordiaei montes sunt & Niphates è quibus fluit Tigris, itém Masius mons supra Nibisin urbem iacens. Deinceps ad ortum Choathra montes, inde Zagrus: ab hoc Orontes, mox Coranus qui Hyrcaniam à Parthia diuidit. Deinde Saripha Margianæ montes, è quibus Oxus fluuius egreditur. Ab his sunt qui proprie Caucasi montes dicuntur, Paropanifadas ad occasum, ad ortum Indos claudentes. Postmodum Imaus est, Sogdianos & Indos disterminans. Hi montes unà sumpti, Taurum constituunt qui Asiam totam in duas partes diuidit, ab Mycale Ionica initio sumpto usq̄ ad Indos extremos.

Quòd portæ Caspiæ Mediam ad occasum definiunt, Parthiam ad Eurum, Ad Cæciam uero uentum, Hyrcaniam.

Quòd extra Taurum montem nulla pars est neque Mediæ neque Armeniæ.

Quòd Media bifariam diuiditur. Et est altera pars ipsius orientalis, quæ magna uocatur, cuius Metropolis Ecbatana sunt, regia olim sedes Medorum, quo etiam loco æstate degerebant Persarum reges, hyemabant in Seleucia. Occidua Mediæ pars Atropatena, ab Atropata Satrapa, qui obstitit ne regio ab Alexandro & Macedonibus subiugaretur, sic dicta. Hæc Armeniae & Matianæ ad ortum iacet, magnæ Mediæ ad occasum, ad septentrionem ambabus. Atropatenæ pars est Cadusia & quam Xenophon Carduchiam uocat, & Geli & Mardi usque ad Araxum fluuium qui Armeniam & Atropatenen terminat. Cæterum portæ Caspiæ magnæ Mediæ, Parthiæ atque Hyrcaniæ, limes est.

Quòd Atropatenæ regioni Atropates imperauit usque ad fluuium Araxum, post obitum scilicet Alexandri: atque ad multos annos durauit huius imperium. Cæterum in Matiana lacus est salem ferens.

Quòd nationes latrocinia exercentes quatuor fuerint, Mardi Persis uicini, Vxij & Elymaei Persis & Susijs, Cossæi Medis. Hi omnes tributa exigebant

I N S T R A B O N E M .

bant ab Asiæ regibus. Cossæi præterea dona accipiebant, quoties rex, æstate in Ec-
batanis acta, redibat. Quòd alij sint Elymæi in mari rubro, alij iuxta Me-
diam.

Quòd Sitiacenen Assyriæ, nonnulli Apolloniaten uocant.

Quòd quæ Caspijs portis subest regio, humilis est ac beata, omnium ferax,
excepto oleo.

Quòd duæ sint gentes Caspiæ, altera magis occidua Cadusij,
iuxta mare eodem nomine & fluuium Cambyfen: altera Parthis uicina, in qua
sunt portæ Caspiæ.

Quòd iuxta portas Caspias quæ Parthis uicinæ sunt, Ne-
sæus campus est, equis pascendis aptissimus, è quo Persarum reges Neseos equos,
pulcherrimos optimosue habebant. Hic campus herbam fert plurimam, quam
nos medicam dicimus. Fert etiam silphium ea regio, è quo fit succus medicus, Cy-
renaico longe inferior. Nonnunquam etiam illo præstat siue propter locorum di-
uersitatem, siue quòd stirps speciem mutet, siue propter eos qui succum exprimunt
atq; conficiunt.

Quòd Medi Persis multarum rerum authores extiterunt, in-
dicat id tiara & citaris & manicatæ tunicæ, & anaxyrides quæ septentrionalibus
gentibus ob frigiditatem peculiare sunt.

Quòd Medorum est nō pauciores
habere quàm quinque uxores. Eodemque modo, mulieres calamitatem existi-
mant si nuptæ sint uiro pauciores quàm quinque uxores habenti.

Quòd
cum reliqua Media tota prorsus foelix sit, quæ ad septentrionem uergit natio
montana prorsus est sterilis: eaque propter ex arborum fructibus nutriuntur. E-
malis siccis ac tritis massas cōficiunt, ex amygdalis tostis panes, è radicibus quibus-
dam uinum exprimunt, carnibus utuntur ferinis, mitiora pecora non alunt.

Quòd regiones Armeniæ Chorzenæ & Cambyfene septentrionales sunt
maxime atque niuibus obsitæ, Caucaaso & Iberiæ continentes: quo loco iter agen-
tes in summis montium cacuminibus niue obrui dicunt. Nam ibi plurima cadit.

Vnde baculos habent ad eiusmodi pericula, quos in summam niuem respirandi
gratia exerant, & ut eo signo auxilium ab aduenientibus consequantur. Quæ
propter sæpe effossi seruantur. In niue glebas quasdam concauas congelascere pro-
diderunt, aquam optimam tanquam in tunica continentes. In niue animalia
quoque concreari, quæ ruptis tunicis ebibuntur. Horum animalium ge-
nerationem talem putant qualem culicum ex flumine & bractea metallo-
rum.

Quòd Tigris fluuius è Niphato monte erumpens, celerri-
mus est atque impermixtus, ut indigenæ Medorum lingua sagittam
appellent tigrim ob uelocitatem.

Quòd in Acilesina Arme-
niæ Dea colitur Anaitis, cui seruos & seruas dedicant, itém-
que filias nobilissimæ gentis, quas apud Deam lon-
go tempore prostitutas nullus in matrimonium
auerfatur. Huiusmodi quædam Hero-
dotus de Lydis commemorat.